

Memo Gemeenteraad Gemeente Waadhoeke

Datum:	30 september 2021
Aan:	De gemeenteraad van Waadhoeke
CC:	
Van:	College van Burgemeester en Wethouders van Waadhoeke
Onderwerp:	Memo monumentale bomen en kapbeleid
Portefeuillehouder:	Wethouder J. Dijkstra

Geachte raadsleden,

Inleiding

Op 20 mei 2021 heeft u een motie aangenomen met als onderwerp 'Voorstel monumentale bomen en kapbeleid'. Met dit raadsmemo breng ik u op de hoogte van de stand van zaken over de uitvoering van deze motie.

Nadat de motie is aangenomen, is gesproken met een tweetal professionele partijen om te komen tot een opdracht voor uitvoering van uw motie. Tijdens deze gesprekken bleek dat het moeilijk was om tot een concrete opdracht te komen, omdat de motie veel interpretatieruimte biedt. Dit bleek ook uit twee behoorlijk uiteenlopende voorstellen van deze marktpartijen. Op basis daarvan is, ook aanbesteding technisch gezien, geen uitvraag voor een opdracht te doen. Dit is voor mij aanleiding geweest om vertegenwoordigers van de indieners van deze motie (SAM Waadhoeke, Gemeentebelangen en Christen Unie) te verzoeken om met mij om tafel te gaan en samen te komen tot een duidelijke interpretatie en daarmee afbakening van de motie. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op woensdag 22 september jongstleden.

Samenvatting

Het gesprek heb ik als constructief ervaren en samen met de vertegenwoordigers van de indieners van de motie zijn we gekomen tot een duidelijke afbakening, die ik als volgt heb vertaald.

Inventarisaties

We volgen in de basis twee sporen. Enerzijds een inventarisatie van beeldbepalende/monumentale bomen. In dat geval gaat het om de intrinsieke waarde van bomen. Dat kan gaan om solitaire bomen maar ook bomen die deel uit kunnen maken van clusters. Voor de inventarisatie van deze bomen worden in de basis de randvoorwaarden gehanteerd die de Bomenstichting ook aanhoudt, met dien verstande dat:

1. de boom een minimale leeftijd van 50 jaar moet hebben (de Bomenstichting hanteert 80 jaar).
2. de boom voldoende gezond dient te zijn en een levensverwachting dient te hebben

van minimaal 10 jaar.

3. de boom verder moet voldoen aan één van de volgende criteria:

- is beeldbepalend voor de omgeving;
- is cultuurhistorisch waardevol: standplaats is een belangrijk plek in de (lokale) geschiedenis;
- is dendrologisch waardevol: zeldzame soort of variëteit;
- is natuurwetenschappelijk of ecologisch waardevol: is het een moederboom, herbergt de boom bijzondere planten en/of dieren;
- heeft zeldzaamheidswaarde: omvang, hoogte, ouderdom of anderszins opvallend in provinciaal of landelijk perspectief.

Het andere spoor betreft de inventarisatie van houtopstanden die deel uitmaken van of zich manifesteren als (waardevolle) landschappelijke en cultuurhistorische elementen. Hierbij is niet zozeer de intrinsieke kwaliteit van de bomen leidend, maar meer de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis. Hierbij kan worden gedacht aan laanbeplanting, erfbeplanting, singels, bosjes en bosschages, et cetera.

Deze criteria en de landschappelijke en cultuurhistorische benadering bieden in de basis voldoende handvatten voor inventarisaties.

Analyse en weging

Het resultaat van deze inventarisaties zal vervolgens worden gewogen en kan worden opengesteld voor inwoners. Zij worden dan in de gelegenheid gesteld om te reageren en daar waar gewenst aan te vullen. Op deze wijze kunnen wij tot een compleet beeld komen van mogelijk beschermens-waardige bomen en houtopstanden als input voor op te stellen beleid.

Voor het doorlopen van het hiervoor genoemde traject zal een professionele partij worden gevraagd om dit op te pakken, samen met de gemeente.

Beleid

Met de kennis van dit moment verwacht ik dat er twee beleidssporen ontstaan, namelijk concrete bescherming van beeldbepalende/monumentale bomen én instandhouding en versterking van (waardevolle) landschappelijke en cultuurhistorische elementen.

Voor de beeldbepalende/monumentale bomen zal dit waarschijnlijk een verordening worden.

Het andere spoor voor de (waardevolle) landschappelijke en cultuurhistorische elementen zal planologisch geregeld moeten worden. Dit zal vooral gaan om de instandhouding en versterking van landschappelijke structuren. Dat vraagt om een bredere belangenafweging, aangezien dan ook andere gebruikswaarden, bijvoorbeeld van particuliere grondeigenaars, in het geding kunnen komen.

Daarnaast is de kans groot dat veel input vanuit deze inventarisatie al in huidige bestemmingsplannen beschermd zal blijken te zijn, of bij de gemeente in eigendom en beheer is. Denk aan bestemmingen voor natuur, park en bos die al bescherming kennen, maar

bijvoorbeeld ook de aanstaande bescherming van de houtopstanden in het gardenierlandschap rond Bitgum-Bitgummole.

Van belang voor uw raad

Een dergelijk traject gaat het nodige kosten aan inzet, tijd en geld. Aan de hand van dit memo gaan de twee partijen die in een eerdere fase al hebben meegedacht worden gevraagd om gericht offerte uit te brengen. Hier komt een partij uit die deze opdracht gaat oppakken. Dat is het moment dat het college bij uw raad terugkeert met een gericht krediet- en procesvoorstel. Dit gebeurt nog dit najaar. Naast een zorgvuldig traject van inventariseren hecht ik, net als uw raad, aan het goed betrekken van de samenleving, voordat gekomen kan worden tot daadwerkelijke beleidsproducten die bescherming kunnen afdwingen. Hierbij wil ik aantekenen dat op het moment dat uw motie werd aangenomen nog niet bekend was dat de Omgevingswet zou worden uitgesteld. Voor de voorlopige inwerkingtreding houdt het Rijk momenteel 1 juli 2022 aan. Dit betekent dat er meer ruimte ontstaat om tot beleidsproducten te komen, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gelet op het feit dat sprake is van een aanbestedingstraject, een daarop volgend kredietvoorstel aan uw raad, uitgebreide inventarisaties met input vanuit de samenleving en het proces om samen met uw raad te komen tot vaststelling van concrete beleidsproducten, is het niet reëel om dit traject volledig af te ronden in uw raadsperiode. Ik ga mij er sterk voor maken om de inventarisaties met daarbij behorende analyse en weging af te ronden in uw raadsperiode, als solide basis voor vast te stellen beleid door de nieuwe gemeenteraad.

Nota Bene

Het hiervoor genoemde staat los van uw wens voor het eerder toegezegde raadsvoorstel inzake het vaststellen van de bebouwde kommen Wet Natuurbescherming (voorheen Boswet), en deze alsnog ter goedkeuring aan uw raad voor te leggen en daarmee de diverse voorschriften in de voormalige gemeenten het Bildt, Menameradiel, Littenseradiel en Franekeradeel gelijk te trekken. Dit voorstel is in ontwikkeling en wordt in november 2021 aan uw raad voorgelegd.